

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 czerwca 2016 roku w sprawie z powództwa Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. przeciwko S. R. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Zgierzu oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.952 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w postaci nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu udzielonej przez adwokata T. C..

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego w szczególności

art. 43 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) przez przyjęcie, że roszczenie regresowe powoda nie ma podstaw prawnych,

a pozwany nie ma legitymacji biernej w świetle treści art. 120 k.p.

W oparciu o wskazany zarzut powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku

i uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku

i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, według zestawienia kosztów.

Na terminie rozprawy apelacyjnej pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu, oświadczając, że nie zostały one uiszczone w całości, ani w części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Sąd odwoławczy w pełni podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, które nie były również kwestionowane przez stronę apelującą i przyjmuje je za własne, co czyni zbędnym ich ponowne przytaczanie w tym miejscu.

Jedyny zarzut apelacji dotyczy naruszenia norm prawa materialnego przez dokonanie nieprawidłowej wykładni przepisu art. 110 ust. 1 oraz art. 43 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.), który stanowił podstawę prawną dochodzonego roszczenia regresowego w stosunku do pozwanego sprawcy szkody, a także nietrafioną próbę określenia relacji między owymi unormowaniami, a przepisem art. 120 k.p. Zdaniem strony apelującej zastosowanie przepisu art. 120 k.p. należy ograniczyć jedynie do tych przypadków, gdy szkodę wyrządzoną przez pracownika osobie trzeciej wyrównuje jego pracodawca. Natomiast we wszystkich innych sytuacjach, gdy taką szkodę pokrywa inny podmiot - w niniejszej sprawie Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny - na podstawie przepisów odrębnych, nie zaś pracodawca, zastosowanie przepisu art. 120 k.p. jest wyłączone.

Z powyższym stanowiskiem strony apelującej nie można się zgodzić. Wbrew stanowisku strony apelującej odpowiedzialność pozwanego S. R. wyłącza bowiem przepis art. 120 k.p. w myśl którego w razie wyrządzenia przez pracownika przy wykonywaniu przez niego obowiązków pracowniczych szkody osobie trzeciej, zobowiązany do naprawienia szkody jest wyłącznie pracodawca. Przepis ten od chwili jego ustanowienia jest wykładany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jako wyłączający osobistą odpowiedzialność pracownika – sprawcy szkody wobec osoby trzeciej na podstawie przepisów kodeksu cywilnego o odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu czynów niedozwolonych, a jednocześnie nie stanowiący odrębnej od przepisów prawa cywilnego odpowiedzialności pracodawcy wobec osoby trzeciej. Uznaje się zatem, iż art. 120 § 1 k.p. o tyle tylko wkracza w unormowania prawa cywilnego o ile ustanawia wyłączną legitymację bierną zakładu pracy wobec poszkodowanej osoby trzeciej, nie określając ani podstawy prawnej roszczenia poszkodowanego, ani podstawy prawnej oznaczenia szkody, którą

powinien zakład pracy naprawić przy zaistnieniu stanu faktycznego odpowiadającego hipotezie art. 120 § 1 k.p. (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1975 r., III PZP 5/75, OSP i KA 1976, z. 7-8, poz. 135; z dnia 7 czerwca 1975 r., III CZP 19/75, OSNC 1976, nr 2, poz. 20; z dnia 7 czerwca 1976 r., III CZP 9/75, OSNCP 1976 r., Nr 2, poz. 20; z dnia 8 października 1975, V PZP 8/75, NP. 1977, nr 1, s. 119; z dnia 12 czerwca 1976 r., III CZP 5/76, OSNCP 1977, Nr 4, poz. 61; z dnia 19 czerwca 1975 r., V PRN 2/75, OSNCP 1976, Nr 4, poz. 70; z dnia 1 czerwca 1978 r., III PZP 6/78, OSNC 1978, Nr 11, poz. 202; z dnia 16 września 1997 r., I PKN 261/97, OSNAPIUS 1998, Nr 18, poz. 535 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 1975 r., I PR 238/74, OSP 1975, nr 7-8, poz. 181 i z dnia 25 lutego 1975 r., I PR 302/74).

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się również, iż art. 120 § 1 k.p. znajduje zastosowanie jedynie w tych stanach faktycznych, w których przepisy prawa cywilnego łączą z wyrządzoną szkodą obowiązek jej naprawienia przez pracodawcę, a za szkodę tę byłby solidarnie z zakładem pracy odpowiedzialny pracownik (art. 415 i 441 § 1 k.c.). Wyłączenie odpowiedzialności pracownika na podstawie art. 120 § 1 k.p. nie znajdzie natomiast zastosowania w razie wyrządzenia szkody z winy umyślnej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 1975 r., II PR 302/74, NP. 1975, nr 9; z dnia 28 sierpnia 1980 r., IV PR 252/80, OSNC 1981, Nr 4, poz. 65; z dnia 2 lutego 2011 r., (...) 189/10, nie publ. i uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 1976 r., III CZP 5/76, OSNCP 1977, Nr 4, poz. 61) oraz przy okazji (sposobności) wykonywania obowiązków pracowniczych (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1976 r., III CZP 38/76, OSN 1977, Nr 6, poz. 76; z dnia 12 czerwca 1976 r., III CZP 5/76, OSN 1977, Nr 4, poz. 61 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 1976 r., III PR 21/76, NP. 1977, Nr 3, poz. 414; z dnia 19 czerwca 1975 r., V PRN 2/75, OSNC 1976, Nr 4, poz. 70 i z dnia 5 maja 1998 r., (...) 110/97, nie publ.). Przyjając, zatem należy, iż art. 120 § 1 k.p. modyfikuje zasady odpowiedzialności cywilnej za wyrządzenie szkody, przez ustanowienie legitymacji biernej pracodawcy za szkodę wyrządzoną przez pracownika osobie trzeciej, przy czym granicą tej modyfikacji jest niemożność pozbawienia poszkodowanego możliwości uzyskania pełnego odszkodowania, ochrona pracownika wyrządzającego szkodę nie może, bowiem odbywać się kosztem poszkodowanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2008 r., IICKN 618/07, OSNC- (...),nr B,poz.41). Sąd Okręgowy nie podziela przy tym poglądu przeciwnego do zaprezentowanego wyrażonego w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 14 listopada 2008 roku (I ACa 849/08), na którym oparta została argumentacja apelacji.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, Sąd I instancji trafnie uznał, że pozwany w myśl art. 120 § 1 k.p., zwolniony jest od odpowiedzialności względem powoda, którą ponosi wyłącznie jego pracodawca, co skutkowało oddaleniem powództwa z braku legitymacji biernej pozwanego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

Zważywszy, że w toku postępowania drugoinstancyjnego pozwany korzystał z przyznanej z urzędu pomocy (...) Sąd Okręgowy zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.400 zł ustaloną na podstawie § 8 pkt. 5

w zw. z § 16 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2015.1801).